

EU nieuwsbrief 2020–2021 | 1

De EU Nieuwsbrief van het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) is bedoeld om leden, studenten en belangstellenden, te informeren over (actuariële) ontwikkelingen in Europa.

Belangstellenden kunnen zich richten tot het redactiesecretariaat (pascale.heese@ag-ai.nl) voor het regulier ontvangen van deze Nieuwsbrief.

Copyright berust bij het AG. Het overnemen van passages in andere publicaties is toegestaan met bronvermelding.

- **Kapitaalmarktenunie | 2**
- **Pensioenen | 4**
- **Solvency II | 7**
- **Duurzaam ondernemingsbestuur | 10**

Kapitaalmarktenunie

Topprioriteit voor de Europese Unie (EU) is het herstel van de economische crisis die de Covid-19-uitbraak heeft veroorzaakt. Hiervoor is het volgens de Europese Commissie van essentieel belang om de kapitaalmarkten in de EU te ontwikkelen en voor toegang tot marktfinanciering te zorgen. De Kapitaalmarktenunie (KMU) moet het voor Europese spaarders, beleggers en bedrijven makkelijker maken om in heel Europa – buiten de eigen landsgrenzen – te investeren en kapitaal op te halen. Het werk hieraan is één van de prioriteiten van de huidige Commissie Von der Leyen. De Europese Commissie heeft daarom in september [een nieuw actieplan](#) gepresenteerd om de Kapitaalmarktenunie de komende jaren impulsen te geven.

Het actieplan heeft drie centrale doelstellingen:

- Het economisch herstel van de EU groen, digitaal, inclusief en veerkrachtig maken door financiering beter toegankelijk te maken voor Europese bedrijven en met name het mkb.
- De EU nog veiliger maken als locatie waar mensen kunnen sparen en beleggen op lange termijn.
- De nationale kapitaalmarkten integreren tot een echte EU-brede eengemaakte markt.

Om dit waar te maken stelt de Commissie zestien gerichte maatregelen voor de voltooiing van de KMU. Met de aangekondigde maatregelen wil de EU onder meer:

- Een centraal toegangspunt creëren waar beleggers ondernemingsgegevens kunnen vinden.
- Verzekeraars en banken steunen om meer in bedrijven binnen de EU te beleggen;
- Beleggers beter beschermen en meer grensoverschrijdende beleggingen binnen de EU te stimuleren.
- Monitoring van de toereikendheid van pensioenen in Europa stimuleren.
- Insolventieregels meer harmoniseren of laten convergeren.
- Voortvarend inzetten op convergentie in het toezicht en op een coherente toepassing van [het Single Rulebook](#) voor financiële markten binnen de EU.

Deze maatregelen bouwen voort op de voortgang die is gemaakt met het [KMU-actieplan 2015](#) en met [de tussentijdse evaluatie uit 2017](#) en geeft gevolg aan oproepen van [de Raad](#) en de ECON-Commissie van het Europees Parlement dat zelf [een eigen KMU initiatief rapport](#) uitbracht. Ook zijn de maatregelen gebaseerd op het uitgebreide overleg met stakeholders over de aanbevelingen van [het High Level Forum on Capital Markets Union](#), dat de Europese Commissie heeft ingesteld. Deze expertgroep presenteerde op 10 juni 2020 haar [eindrapport](#).

De Europese Commissie zal de in het actieplan genoemde initiatieven de komende jaren verder uitwerken.

Pensioenen

Pensioenen krijgen volop aandacht in het hierboven besproken [KMU-actieplan](#). De Europese Commissie stelt hierin het volgende voor:

- Het inrichten van een Europees 'pension dashboard', met daarin informatie over de dekking en toereikendheid van pensioenen per lidstaat. Het doel is om lidstaten waar nodig aan te sporen om meer te sparen.
- De verdere ontwikkeling van nationale pensioenregisters die in veel landen nog ontbreken. Dit moet op termijn nationale pensioenopbouw in de eerste, tweede en derde pijler zichtbaar maken en biedt een extra stimulans voor het verder bouwen aan een grensoverschrijdend Europees pensioenregister.
- Het onderzoeken van best practices voor automatische deelname in tweede pijlerpensioenen in Europa, om het gebrek aan pensioensparen in andere lidstaten aan te pakken.

Naast deze pensioenonderwerpen doet de Europese Commissie ook voorstellen op andere terreinen die voor de Nederlandse pensioenpartijen van belang zijn, waaronder:

- De verbetering van fiscale procedures in lidstaten die strekken tot versnelde teruggave van bronbelasting of zelfs vrijstelling aan de bron.
- Verdere harmonisatie ter bevordering faillissementsrechtelijke procedures in de lidstaten om onzekerheden bij grensoverschrijdend investeren te verminderen.

- De instelling van een publiek platform voor informatie over bedrijven dat alle relevante financiële én niet-financiële (ESG = Environmental, Social & Governance) informatie moet bijeenbrengen voor investeerders.

De Europese Commissie zal deze pensioeninitiatieven verder uitwerken.

De Pan-Europees persoonlijk pensioenproduct (PEPP)-[Verordening \(EU\) 2019/1238](#) is op 25 juli 2019 gepubliceerd en op 14 augustus 2019 in werking getreden. De Europese Commissie werkt momenteel samen met EIOPA aan een aantal gedelegeerde- en uitvoeringshandelingen voor de effectieve uitvoering van de PEPP. In het kader hiervan heeft EIOPA in augustus 2020 het ontwerp van de technische normen voor regelgeving en uitvoering én het advies over gedelegeerde handelingen voor het ontwerp en de levering van het Pan-Europees Persoonlijk Pensioenproduct (PEPP) overhandigd aan de Europese Commissie. Deze documenten zijn beschikbaar [op de website van EIOPA](#) en worden ook vereenvoudigd weergegeven [in een factsheet](#). De volgende stap in het proces is dat de Europese Commissie feedback vraagt op haar ontwerp tekst van de gedelegeerde handeling waarop EIOPA-advies heeft gegeven. Het feedback mechanisme is toegankelijk via de pagina's van '[Geef uw mening](#)' van de Europese Commissie en loopt tot 18 december 2020. De ontwerp tekst van de gedelegeerde handeling staat daar eveneens vermeld.

1 september 2020 is [de raadpleging](#) over secundaire wetgeving die volgt uit de [Informatieverschaffingsverordening](#) gesloten. Deze verordening heeft betrekking op de daadwerkelijke informatieverschaffing aan eindbeleggers met betrekking tot duurzaamheid en ESG-overwegingen. Het voorstel integreert de ESG-overwegingen in het beleggings- en

adviesproces. Per 11 maart 2021 moeten pensioenfondsen onder deze wetgeving aan nieuwe informatievereisten over het duurzaam beleggingsbeleid voldoen.

De deadline voor de omzetting van de IORP II-richtlijn in nationale wetgeving was 13 januari 2019. 26 van de 27 lidstaten hebben volledige omzettingsmaatregelen [medegegeeld](#) aan de Europese Commissie. Alleen Ierland moet deze nog mededelen.

Solvency II

EIOPA's advies aan de Commissie over de herziening van de Solvency II-kaderrichtlijn wordt eind december 2020 verwacht, zes maanden later dan oorspronkelijk gepland. Ondertussen heeft de Commissie niet stilgezeten. [De openbare raadpleging](#) die ze begin juli 2020 over de herziening uitschreef is nu afgelopen. De reikwijdte van de SII-evaluatie, aldus de Commissie, kan zich indien nodig uitbreiden tot de Gedelegeerde verordeningen en de Uitvoeringsverordeningen. Dit lijkt logisch. De raadpleging bevatte ook brede vragen met betrekking tot de flexibiliteit van het regelgevend kader in crisissituaties en met betrekking tot prudentiële regels en Covid-19. De aprilverklaring van EIOPA in verband met de dividendenstop heeft bijvoorbeeld vragen in die richting opgeworpen.

De Commissie heeft tegelijkertijd ook over haar aanvangseffectbeoordeling [een raadpleging](#) gehouden. Zij zal de ontvangen input samenvatten in een beknopt rapport waarin wordt uitgelegd hoe de input zal worden meegenomen en, indien van toepassing, waarom bepaalde suggesties niet kunnen worden overgenomen. In dat stappenplan voorziet de Commissie tegen het derde kwartaal van 2021 een nieuw wetgevingsvoorstel. Die datum heeft zij ondertussen herhaaldelijk bevestigd.

De resultaten van de openbare raadplegingen zullen de Europese Commissie in staat stellen haar horizon te verbreden buiten het technische advies en de gegevens van EIOPA. De raadpleging omvatte bijvoorbeeld kwesties die verband houden met de rol van verzekeraars bij de langetermijnfinanciering van de economie, transparantie naar het publiek toe, de

bescherming van polishouders, de Europese interne markt voor verzekeringen en nieuwe risico's en kansen (zoals klimaat en milieu-gerelateerde risico's, digitalisering en cyberrisico's).

Tezamen met het advies moet EIOPA ook een globale impactstudie aanleveren (holistic impact assessment). Daartoe heeft EIOPA bijkomende informatie opgevraagd bij de verzekeraars. Een voorlopig resultaat daaruit is dat een hogere impact verwacht wordt omwille van de nieuwe extrapolatiemethode met marktdata van het einde van het tweede trimester van 2020. EIOPA zal waarschijnlijk een overgangsregime voorstellen om de balans van haar voorstel te behouden.

Over de prioriteiten van de herziening heeft de Commissie nog geen besluit genomen, maar via het consultatiedocument zijn enkele hints gegeven. Didier Millerot, het hoofd van de Verzekering- en Pensioen afdeling van de Commissie, zei onlangs dat hij wel al een paar belangrijke dingen kon benadrukken. Hij haalde er vijf aan:

1) Evenredigheid of proportionaliteit: het principe is al verankerd in de richtlijn, maar het is niet zo werkbaar als het zou moeten zijn. Het operationeler maken van rechtszekerheid voor toezichthouders en verzekeraars is belangrijk; dit zal deel uitmaken van het advies van EIOPA.

2) Langetermijngaranties en langetermijninvesteringen zullen ook belangrijk zijn. Omgaan met risico's en marktvolatiliteit terwijl ze langetermijnproducten aanbieden, hopelijk met een zeker niveau van garanties is belangrijk voor verzekeraars. De volatiliteitsaanpassing (VA) en de risicomarge (RM) zullen elementen van deze discussie zijn waar de nadruk zal blijven liggen een risico gebaseerde benadering.

3) Verzekeraars moeten kunnen bijdragen aan de belangrijkste beleidsdoelstellingen van de EU: in het actieplan Kapitaalmarktenunie werd SII genoemd, dus de Commissie zal op dat punt moeten presteren. Ook in de Green Deal spelen verzekeraars een rol.

4) Met betrekking tot de bescherming van polishouders, vooral met betrekking tot faillissementen van verzekeraars die grensoverschrijdend handelen: zijn er instrumenten beschikbaar in geval van faillissementen? Dit kan worden opgelost door de kwaliteit van het toezicht, de samenwerking bij het toezicht, een verbeterd herstel- en afwikkelingsregime, of als laatste redmiddel een minimumniveau van harmonisatie van verzekeringsgarantiestelsels om polishouders een basisbescherming te bieden die even consistent en gelijkwaardig is in de interne markt mogelijk te maken.

5) Op macro-prudentieel niveau vindt een debat plaats, maar het debat is anders dan het debat uit het verleden voor banken; het kan leiden tot het opnemen van extra elementen in de gereedschapskoffer.

Duurzaam ondernemingsbestuur

[De 'Sustainable Corporate Governance' raadpleging](#), die op 26 oktober 2020 door de Europese Commissie werd uitgeschreven, vraagt hoe de EU-ondernemingen het beste kan helpen om de overslag te maken naar een meer duurzame economie en hoe ze ervoor kan zorgen dat ecologische en sociale belangen worden verankerd in bedrijfsstrategieën.

Een stapje terug. De Europese Commissie maakte in december 2019 [haar Green Deal](#) bekend om tegen 2050 een klimaat neutraal continent te zijn. Eén van de ambitieuze maatregelen van dit actieplan is om duurzaamheid in elk EU-beleid te integreren. Omdat de Commissie de private sector beschouwt als de sleutel tot de financiering van de transitie, heeft zij een aantal geplande acties opgetuigd. Eén daarvan is het versterken van de basis voor duurzame investeringen. Verder moet ook duurzaamheid beter worden verankerd in het corporate governance-raamwerk, "*aangezien veel bedrijven zich nog steeds te veel focussen op financiële prestaties op korte termijn in vergelijking met hun ontwikkelings- en duurzaamheidsaspecten op lange termijn*". Andere acties zijn de herziening van de richtlijn inzake niet-financiële rapportering (the non-financial reporting directive) en het ondersteunen van "*bedrijven en andere belanghebbenden bij het ontwikkelen van gestandaardiseerde boekhoudpraktijken voor natuurlijk kapitaal binnen de EU en internationaal*".

Het initiatief voor duurzaam ondernemingsbestuur om duurzaam en verantwoordelijk ondernemingsgedrag op de lange termijn te bevorderen kadert in dat beleid en is trouwens

ook opgenomen in het werkprogramma van de Commissie voor 2021. Het initiatief bouwt voort op bestaand werk in het kader van duurzame financiering. Duurzaamheid in corporate governance omvat volgens de Commissie het aanmoedigen van bedrijven om bij hun zakelijke beslissingen rekening te houden met de ecologische (inclusief klimaat, biodiversiteit), sociale, menselijke en economische impact en zich te concentreren op duurzame waardecreatie op lange termijn (langer dan 3-5 jaar) in plaats van financiële waarde op korte termijn of financiële voordelen op korte termijn. Concurrerende duurzaamheid zal bijdragen aan het herstel van Covid-19 en aan de veerkracht en ontwikkeling van bedrijven op de lange termijn.

De openbare raadpleging, die loopt tot 8 februari 2021, heeft tot doel gegevens en de standpunten van belanghebbenden te verzamelen over een mogelijk Europees initiatief rond duurzaam ondernemingsbestuur. Didier Reynders, commissaris voor Justitie, zei: *"Duurzame corporate governance kan een echte doorbraak zijn in de manier waarop bedrijven in hun toeleveringsketens opereren. We stellen nu nieuwe zakelijke normen vast voor toekomstige generaties."*

De raadpleging vormt een aanvulling op bevindingen van twee eerdere onderzoeken van de Commissie: [een studie](#) over due diligence-vereisten in de toeleveringsketen en [een studie](#) over de plichten van bestuurders en duurzaam ondernemingsbestuur. De laatste studie vond een duidelijke trend van kortetermijndenken in de focus van EU-bedrijven. Deze studie, die al wat stof deed opwaaien, toont aan dat het "kortetermijndenken" van bedrijven tot op zekere hoogte zijn diepere oorzaken vindt in (vooral nationale vennootschapsrechtelijke) regelgevingskaders en marktpraktijken. De trends werken samen

om de focus op financieel rendement op korte termijn te bevorderen in plaats van op duurzame waardecreatie op de lange termijn. De studie identificeerde de zeven belangrijkste probleemfactoren.

In de studie wordt ook verwezen naar de gezamenlijke richtsnoeren van EBA en ESMA voor de beoordeling van de geschiktheid van leden van het leidinggevend orgaan (geen equivalent bij EIOPA) en naar het rapport van EIOPA van december 2019, gebaseerd op een onderzoek naar Europese verzekerings- en bedrijfspensioenstelsels over mogelijke buitensporige kortetermijndruk van financiële markten op ondernemingen ([zie Report on Potential undue short-term pressure from financial markets on corporates: Investigation on European insurance and occupational pension sectors](#)).

EIOPA consulteert momenteel tot 5 januari 2021 over een ontwerp over het gebruik van risicoscenario's voor klimaatverandering in de Own Risk and Solvency Assessment (ORSA). Volgens EIOPA is het essentieel om een toekomstgericht beheer van aan klimaatverandering gerelateerde risico's door verzekeraars te bevorderen, ook op de lange termijn, en om de toezichtconvergentie in heel Europa te versterken. In het ontwerpadvies worden de verwachtingen van EIOPA aan de nationale bevoegde autoriteiten uiteengezet over hoe ze toezicht kunnen houden op de integratie van klimaatveranderingsscenario's door verzekeraars in hun ORSA, waarbij een op risico gebaseerde en evenredige aanpak wordt toegepast.

Disclaimer

Alhoewel dit werk is opgesteld op basis van betrouwbare bronnen en nauwkeurig onderzoek, is ICODA European Affairs in geen enkel opzicht verantwoordelijk voor de informatie die is gepubliceerd in deze EU-nieuwsbrief.

ICODA is sinds 1991 actief op het gebied van Europese belangenbehartiging. Het kantoor is gevestigd midden in de Europese wijk van Brussel. Vanuit deze centrale positie verleent het bureaudiensten aan het bedrijfsleven, nationale en lokale overheden, NGO's, de Europese Commissie en Europese koepelorganisaties. Naast monitoring bestaat de dienstverlening uit advisering en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van European Affairs. ICODA adviseert haar cliënten over de te volgen lobbystrategie, de juiste timing van de lobby en de wijze van informatieverstrekking aan de Europese beleidsmakers.

Deze nieuwsbrief is geschreven door Lodewijk Buschkens (ICODA European Affairs) en Lieve Lowet (Schuman European Affairs).

Research afgesloten op maandag 23 november 2020.

Koninklijk Actuarieel Genootschap